

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ**

Н А К А З

від

2025 р.

Київ

№

**Про затвердження стандарту початкової
спеціалізованої художньої освіти, яка
здобувається одночасно з початковою та
базовою загальною середньою освітою**

Відповідно до частини шостої статті 21 Закону України «Про освіту», абзацу четвертого підпункту 123 пункту 4 та підпункту 4 пункту 6 Положення про Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 року № 885, з метою з метою забезпечення якості початкової спеціалізованої художньої освіти, яка здобувається одночасно з початковою та базовою загальною середньою освітою,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Стандарт початкової спеціалізованої художньої освіти, яка здобувається одночасно з початковою та базовою загальною середньою освітою, що додається (далі – Стандарт).

2. Установити, що Стандарт застосовується з 1 вересня 2026 року для учнів художніх ліцеїв, які вступили до 1-го класу.

3. Департаменту мистецтв (Лавро Є.В.) вжити заходів щодо розроблення та затвердження не пізніше шістьох місяців:

типової освітньої програми початкової спеціалізованої художньої освіти на основі Стандарту, затвердженого пунктом 1 цього наказу на основі Стандарту, затвердженого пунктом 1 цього наказу, Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року

№ 87 та Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 (зі змінами);

змісту, форм і порядку атестації в художніх ліцеях.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на державного секретаря Куроченка О.І.

Міністр

Микола ТОЧИЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ Міністерства культури та
стратегічних комунікацій
від _____ № _____

СТАНДАРТ

початкової спеціалізованої художньої освіти, яка здобувається одночасно з
початковою та базовою середньою освітою

1. Цей Стандарт визначає вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей учнів художнього ліцею, які здобувають початкову художню освіту одночасно із здобуттям початкової та базової середньої освіти на першому та другому рівнях Національної рамки кваліфікацій (далі – початкова спеціалізована художня освіта).

2. У цьому Стандарті терміни вживаються в такому значенні:

академічне мистецтво – вид образотворчого мистецтва, стильовими особливостями якого є класична техніка, історичні сюжети в живописі і скульптурі;

декоративне мистецтво – вид образотворчого мистецтва, стильовими особливостями якого є втілення образів за допомогою декоративних технік, форми, інструментів та матеріалів;

мистецькі (фахові) компетентності початкової спеціалізованої художньої освіти – компетентності, що визначають здатність учнів здійснювати успішну навчальну та художньо-виконавську діяльність на рівні початкової спеціалізованої мистецької освіти художнього спрямування;

образотворче мистецтво – просторове (академічне і декоративне) мистецтво, в основі якого є втілення образів візуальними засобами;

образотворчі засоби (засоби образотворчого мистецтва), художня мова - набір прийомів і виражальних (художніх) засобів, за допомогою яких створюється художній образ у творі образотворчого мистецтва;

плерер – вид навчальної діяльності, який передбачає виконання учнем/ученицею творчих завдань з відображення реальності під відкритим небом з натури шляхом прямого спостереження;

сучасне мистецтво – сукупність мистецьких напрямів, течій і практик, що виникли у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття, в основі яких лежить концептуальна ідея, яка превалює над формою, технікою та засобами вираження.

твір образотворчого мистецтва (художній твір) – твір академічного або декоративного мистецтва, або виріб народного мистецтва, створений професійним митцем, аматором або учнем/ученицею на площині, просторі або в об'ємі, що передає певні ідеї, емоції або враження в образах для естетичного сприйняття;

фаховий навчальний предмет (предмети) – навчальний предмет (предмети), який (які) за своїм змістом визначає (визначають) фахову спрямованість навчання учня/учениці та забезпечує (забезпечують) формування в нього/неї ключових компетентностей, визначених цим Стандартом;

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про культуру», інших актах законодавства.

3. Цей Стандарт є основою для розроблення типових та інших освітніх програм для провадження освітнього процесу в художніх ліцеях у частині спеціалізованого мистецького (художнього) компонента на рівні початкової спеціалізованої художньої освіти.

4. Метою початкової спеціалізованої художньої освіти є формування в учня/учениці, на основі виявлених у нього/неї особистих художніх здібностей, базових художньо-виконавських та інших компетентностей, достатніх для продовження навчання на рівні профільної або фахової передвищої художньої освіти.

На рівні початкової спеціалізованої художньої освіти здійснюється формування естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій учня/учениці у процесі його/її активного навчання за художнім напрямом, метою якого є досягнення результатів навчання, визначених цим Стандартом.

Початкова спеціалізована художня освіта здобувається у два етапи:

перший етап, що охоплює перший рівень Національної рамки кваліфікацій і здобувається одночасно з початковою освітою. Перший етап формує фахові мистецькі компетентності, достатні для продовження навчання на наступному етапі початкової спеціалізованої художньої освіти за обраним художнім напрямом та передбачає атестацію з фахових навчальних предметів;

другий етап, що охоплює другий рівень Національної рамки кваліфікацій і здобувається одночасно з базовою середньою освітою. Другий етап здобуття

початкової спеціалізованої художньої освіти формує фахові мистецькі компетентності, достатні для продовження навчання на рівні профільної або фахової передвищої художньої освіти та завершується атестацією з фахових навчальних предметів.

Освітня програма художнього ліцею згідно зі своєю специфікою може включати обидва етапи здобуття початкової спеціалізованої художньої освіти або тільки другий її етап. Освітня програма художнього ліцею, спрямована на здобуття початкової спеціалізованої художньої освіти тільки на другому етапі, обов'язково має включати вимоги щодо наявності у вступника сформованих компетентностей початкової спеціалізованої художньої освіти, передбачених для першого етапу.

5. Реалізація мети початкової спеціалізованої художньої освіти ґрунтується на:

ранньому залученні учнів до комплексу системних практичних та теоретичних знань і практик у сфері образотворчого мистецтва або формуванні цих знань і практик на основі художніх компетентностей, раніше набутих шляхом неформальної або інформальної освіти;

створенні умов для повного занурення учнів у художньо-мистецьке середовище у практичному та теоретичному вимірах, що співіснує з іншою навчальною діяльністю, пов'язаною, зокрема, зі здобуттям початкової та базової середньої освіти;

формуванні в учня/учениці розуміння його/її навчання як головної умови та можливості власного творчого самовираження;

формуванні фахових компетентностей спеціалізованої художньої освіти, достатніх для продовження навчання на наступних етапі та рівнях спеціалізованої художньої освіти;

орієнтуванні учнів на здобуття художньої освіти за обраним видом на наступному рівні як фактора майбутньої професійної самореалізації.

6. Умовою досягнення мети початкової спеціалізованої художньої освіти є наявність в художньому ліцеї викладачів, професійна підготовка, кваліфікація та компетентності яких відповідають вимогам, визначеним професійним стандартом «Викладач мистецького ліцею», затвердженим наказом Міністерства економіки України від 04 травня 2022 року № 1109-22, майстрів виробничого навчання (для освіти за напрямками декоративного мистецтва), а також за наявності спеціалізованого обладнання, матеріалів, інструментів, натурного фонду, що відповідають вимогам типової освітньої програми та вимогам до

викладання фахових предметів, визначених типовими (модельними) навчальними програмами.

7. Здобуття початкової спеціалізованої художньої освіти передбачає формування у здобувачів таких фахових компетентностей:

1) **художньо-виконавська компетентність**, що передбачає здатність втілювати за допомогою уяви та фантазії власні творчі задуми, моделювати, конструювати, виконувати в матеріалі, із застосуванням відповідних інструментів (в тому числі цифрових) обладнання, технік і технологій творчі завдання, розвивати художньо-естетичне чуття, уяву, фантазію, творчий інтелект через художню практику, аналізувати та вдосконалювати свої художні твори;

2) **мистецтвознавча компетентність**, що передбачає здатність розпізнавати, називати, характеризувати види, напрями, стилі, жанри, форми образотворчого та сучасного мистецтв, розуміти їх особливості, образотворчі засоби, знати основні етапи розвитку академічного, декоративного та сучасного мистецтва в контексті історичних періодів, осередки та найвідоміших представників українського народного мистецтва, ключові постаті національного та світового мистецтва та їхні творчі доробки, формувати своє ставлення до творів мистецтва;

3) **мистецько-інтегративна компетентність**, що передбачає здатність розуміти взаємозв'язки між видами образотворчого мистецтва, сучасним (актуальним) мистецтвом, архітектурою, іншими видами мистецтв, можливі форми їх взаємодії та взаємовпливів у національній та світовій історії мистецтва, а також втілення таких поєднань у власній художній практиці;

3) **комунікативна компетентність**, що передбачає здатність вербально та невербально передавати ідею художнього задуму, представляти (в тому числі цифровими засобами) результати своєї творчої роботи, висловлювати власну думку про процеси і явища в образотворчому мистецтві, про твори та їх художньо-образний зміст, аргументуючи свою позицію, спілкуватися з оточенням через свої художні твори;

4) **компетентність колективної взаємодії**, що передбачає здатність творити в команді, взаємодіяти з іншими під час виконання творчих завдань, ефективно вирішувати конфлікти, досягати спільних цілей, демонструючи при цьому згуртованість та взаєморозуміння.

8. Вимоги до обов'язкових результатів навчання в розрізі компетентностей:

Перший етап: 1-4 роки навчання (початкова школа)

Компетентності	Загальні результати навчання	Конкретизовані обов'язкові результати навчання
Художньо-виконавська	Знає:	
	основні образотворчі засоби;	Називає основні образотворчі засоби (колір і його відтінки, лінія та її різновиди, форма, фактура, елементи композиції) наводить конкретні приклади їх застосування в художніх творах.
	роль композиції в художньому творі;	Організовує розміщення та поєднує елементи твору (виробу) в певній закономірності на площині, у формі. На запропонованому викладачем/майстром чи самостійно обраному прикладі твору образотворчого мистецтва пояснює роль композиції у передачі його образного змісту, ідеї, емоцій
	базові техніки виготовлення художніх виробів (за видами декоративного мистецтва);	називає та наводить приклади технік виготовлення художніх виробів/ визначає серед ряду запропонованих технік в межах вимог навчальної програми з фахового предмета
	етапи створення художнього виробу (за видами декоративного мистецтва);	називає в логічній послідовності етапи створення художнього виробу відповідно до навчальної програми з фахового предмету
	назви, властивості та способи застосування художніх інструментів та матеріалів (відповідно до профілю художнього ліцею).	Називає художні інструменти та матеріали, їх властивості та описує призначення і приклади застосування

	Вміс:	
	уявляти образи, спостерігати та фантазувати для/під час створення простих композицій	втілює (зображує/створює в матеріалі) власні ідеї (вигадані або інтерпретовані сюжети, персонажі) в простих художніх композиціях
	втілювати прості образи в художньому матеріалі - на площині та в об'ємі, із застосуванням базових художніх технік;	втілює самостійно простий образ на площині та в об'ємі, на власний розсуд обирає техніки і матеріали, досягає попередньо визначеного творчого результату
	використовувати основні образотворчі засоби для передачі свого творчого задуму;	застосовує образотворчі засоби (лінію, пляму, колір, форму, простір, композицію) для передачі свого творчого задуму; досягає в остаточному творчому результаті самостійно визначеної або поставленої викладачем/майстром художньої мети;
	створювати художні твори на основі творів інших видів мистецтва, сприйнятих через слух, зір, дотик;	обирає твори з інших видів мистецтв (музики, танцю, аудіовізуального твору, вистави, літератури тощо), інших видів образотворчого мистецтва як мотиви для своїх художніх робіт; втілює сюжет або образ почутого / побаченого / сприйнятого через дотик художнього твору з іншого виду мистецтва (виду образотворчого мистецтва) у власноручній художній роботі;
	застосовувати набуті знання у самостійному створенні художніх робіт;	застосовує форми, кольори, тонування, штрихи, декорування, стилізацію тощо під час самостійного виконання творчих завдань самостійно підбирає необхідні художні інструменти та матеріали для втілення художнього образу, обґрунтовує свій вибір

	удосконалювати власні роботи за результатами отриманих рекомендацій викладача/майстра.	вислуховує висловлені рекомендації викладача/майстра, розуміє їх, удосконалює на їх основі свою творчу роботу
	Має навички:	
	розвитку уяви та фантазії під час виконання творчих завдань;	обмірковує побачене довкола, споглядає та уявляє предмети, дії, аналізує та уявляє деталі в них, виконує на основі цієї діяльності творчі завдання; формує власні образи на основі прочитаного чи прослуханого літературного, музичного твору або участі у грі; придумує історії, вигадує персонажі та сюжети для створення своїх творчих робіт;
	правильного застосування різних художніх інструментів та приладів;	користується різними художніми приладами та інструментами та правильно застосовує їх під час виконання творчих завдань
	роботи в декоративних техніках з відповідними матеріалами (в межах навчальної програми);	декорує ужиткові предмети (вироби), створює вироби декоративного мистецтва та їх елементи у традиційних техніках і матеріалах;
	створення художніх робіт за зразком, з натури, по пам'яті;	вивчає зразок, аналізує натурну постановку, визначає основні характеристики форми (геометричний вид, пропорції, масивність, фактура, колір) об'єкта, предмета для подальшого художнього відображення; створює художні твори за зразком, з натури і по пам'яті

	реалізації простих композиційних рішень під час втілення художнього задуму;	узагальнює форми, підбирає кольорову гаму, розміщує елементи на площині чи в просторі за певною власною логікою створює прості художні композиції на 3 і більше елементи
	позитивного сприйняття конструктивних зауважень та порад викладача щодо своєї навчальної діяльності.	спокійно реагує на коментарі викладача/майстра щодо результатів своєї творчої роботи, сприймає поради викладача/майстра як підтримку;
	Розуміє:	
	важливість самостійної праці для досягнення успіху в творчій діяльності;	виконує всі самостійні творчі завдання, проявляє ініціативу (бажання) виконувати творчі завдання самостійно, в тому числі поза навчальними заняттями
	можливість власного творчого самовираження;	знає і використовує наявні в художньому ліцеї та в своєму середовищі можливості для вибору виду художньої діяльності, способи їх реалізації; демонструє творчий підхід до виконання навчальних завдань та творення в позаліцейному просторі; демонструє задоволення від результатів власної творчої роботи
	необхідність постійного навчання і самовдосконалення.	у навчальній діяльності демонструє стійкість, наполегливість цілеспрямованість у творчій та навчальній діяльності та орієнтованість на якісний творчий результат;

		має і системно реалізує потребу в творчому самовдосконаленні, демонструє прагнення до творчої самореалізації.
	Ставлення:	
	поважає думку викладача щодо своєї навчальної діяльності;	демонструє повагу до думки викладача/майстра щодо своїх художніх робіт, рівня та способів їх виконання
	сприймає художню діяльність як можливість передавати свої емоції.	відображає свої емоції і настрої через художню діяльність, застосовує образотворчі засоби для їх передачі
Мистецтвознавча	Знає:	
	основні види образотворчого мистецтва (академічного і декоративного: живопис, графіка, скульптура);	називає види образотворчого мистецтва, їх характерні особливості; описує спільне (види, жанри, інструменти тощо) і відмінне (способи створення, техніки, матеріали, інструменти тощо) в академічному та декоративному видах образотворчого мистецтва
	жанри творів образотворчого мистецтва та образотворчі засоби в межах, передбачених модельними навчальними програмами з фахових предметів;	розпізнає і називає жанри побачених творів або їх зображень. називає засоби художньої виразності в побачених творах образотворчого мистецтва, описує власне бачення щодо їх впливу на своє естетичне сприйняття та розуміння художнього задуму автора.
	поняття «ліплення», «форма», «об'єм», «рельєф», «простір», «площина», «образ», «художній образ»;	розрізняє поняття «ліплення», «форма», «об'єм», «рельєф», «простір», «площина», правильно визначає їх на прикладах, описує

	“художня ідея”, “творчий (художній) задум”;	призначення в художньому творі або для нього розрізняє поняття “образ”, “художній образ”, “художня ідея”, “художній задум”
	основні осередки традиційних народних ремесел України (з урахуванням регіонального контексту) та їх характерні зразки (за профілем художнього ліцею);	називає основні осередки традиційних народних ремесел, місця (географічні назви) їх побутування співвідносить вироби народного мистецтва з осередками народних ремесел визначає типові зразки відомих осередків народних ремесел за характерними ознаками (матеріал, форма, колір, орнамент)
	найбільш відомі постаті місцевого художнього осередку та їх творчий доробок.	називає імена найбільш відомих народних майстрів (художників) місцевого осередку, впізнає їх вироби.
	Вміє:	
	визначати основні характеристики творів народного мистецтва (відповідно до навчальної програми);	називає основні характеристики творів народного (ужиткового) мистецтва, наданих викладачем (назви, призначення, технологію виготовлення (гончарний виріб, тканий виріб, вишитий виріб тощо), назву народного мистецтва, якому належить виріб).
	описувати твори образотворчого мистецтва	називає жанр, матеріал, техніку виконання, побаченого твору образотворчого мистецтва описує сюжет, персонажі, засоби художньої мови побаченого твору образотворчого мистецтва висловлює власне враження (емоції) щодо побаченого твору образотворчого мистецтва.
	Має навички:	

	простого аналізу побачених творів образотворчого мистецтва;	на основі обдумування здійснює простий аналіз побачених творів образотворчого мистецтва; за результатами аналізу висловлює міркування щодо художнього образу, що впливає з сюжету, можливий художній/практичний задум автора визначає, якими на його/її думку засобами образотворчої мови досягає автор розуміння його художнього задуму
	визначення жанрових особливостей твору образотворчого мистецтва;	правильно визначає жанри запропонованих викладачем або самостійно обраних для аналізу творів образотворчого мистецтва, визначає формальні та змістові ознаки цих творів (форма, композиція, тематика (сюжет), колірні рішення), які визначають їх приналежність до того чи іншого жанру
	пошуку інформації про твори народного мистецтва.	Самостійно знаходить потрібну інформацію з запропонованої теми навчання або самостійно, з виду образотворчого мистецтва в різних доступних джерелах (друкованих виданнях, медіа, інтернеті, музеї, на виставці тощо), самостійно опрацьовує її для виконання творчих завдань.
	Розуміє:	
	поняття «мистецтво» та основні естетичні категорії;	розуміє мистецтво як частину людської культури, особливого виду людської діяльності та як майстерність у створенні твору образотворчого мистецтва, яка проявляється та втілюється в творах мистецтва через людську діяльність, та майстерність виконання.

		Знає, що означають слова “митець”, “художник”, “майстер”. Розповідає про основні функції академічного і декоративного мистецтва Розуміє призначення творів мистецтва як джерела задоволення естетичних потреб людини наводить приклади з побачених творів, в яких на його думку є прекрасне потворне піднесене низьке трагічне комічне.
	значення мистецтва в житті людини (краса, емоції, спілкування);	визначає мистецтво як важливий аспект життя людини, через який розвивається її естетичний смак, та який впливає на емоції людини. розглядає мистецькі твори як спосіб спілкування художника з глядачем, як елемент національного та світового спадку.
	народне мистецтво як ознаку національної ідентичності.	називає ознаки, за якими народне мистецтво визначають як національну спадщину; наводить приклади творів народного мистецтва, які визначають українську національну ідентичність
	Ставлення:	
	шанобливо ставиться до традиційного народного, українського та світового мистецтва;	у своїх творчих роботах за власним вибором використовує традиційні українські форми, мотиви, техніки; вивчає твори образотворчого мистецтва інших народів світу
	проявляє інтерес до художньої спадщини та її вивчення, зокрема через відвідування музеїв і виставок;	знає місця зосередження (збереження, колекціонування, експонування) художніх творів, в тому числі витворів народного мистецтва - музеї, виставки, приватні колекції, знає найбільш

		відомі музеї в Україні та за кордоном з бажанням відвідує музеї, виставки творів образотворчого мистецтва, висловлює свої враження від побаченого проявляє інтерес до вивчення відомих творів українського та світового образотворчого мистецтва, віднесених до національної та світової спадщини
	сприймати різні форми художнього вираження	Висловлює власні враження і думки щодо форм художнього самовираження, які зустрічає в своєму середовищі вдома, на вулиці, в ліцеї
Комунікативна	Знає:	
	способи донесення інформації про процес та результати своєї творчої діяльності до співрозмовника;	спілкується з викладачем/майстром на теми творчих навчальних занять та результатів своєї творчої роботи
	способи та форми публічної презентації власних творчих здобутків.	бере участь у виставках робіт класу, групи, ліцею знає правила підготовки свого твору до публічної презентації (оформлення, розміщення), в тому числі цифровими засобами
	Вміти:	
	висловлювати власні враження від побачених художніх творів;	висловлює враження та емоції від побачених художніх творів
	вести нескладний діалог з викладачем, майстром;	формулює свою думку щодо витвору мистецтва, або результату своєї творчої роботи, ставить зрозумілі питання, аргументує свою думку, правильно застосовує спеціальні терміни

	пояснити взаємозв'язок між змістом і формою у художньому творі;	наводить конкретні приклади впливу та взаємодії змісту і форми творів мистецтва.
	висловити свої міркування щодо задуму художнього твору;	міркує вголос на тему побаченого, почутого або відчутого через дотик твору мистецтва, висловлює своє розуміння ідеї, художнього задуму, та/ або образу твору мистецтва
	пояснити свій художній задум та спосіб його втілення під час публічної презентації.	описує свій художній задум, пояснює свій вибір теми, сюжету, образотворчих засобів для його втілення, відповідає на прості питання глядачів щодо його/її твору
	Має навички:	
	усного та письмового опису вражень від побачених творів образотворчого мистецтва;	письмово й усно висловлює свої враження від побачених творів мистецтва, пише короткі есе-підбирає переконливі аргументи для висловлювання своєї думки щодо творів мистецтва проявляє сміливість у виступах
	правильного застосування спеціальних термінів (в межах навчальної програми з фахового предмета)	під час спілкування з викладачем, майстром та іншими учнями правильно вживає спеціальні терміни, передбачені навчальною програмою з фахового предмета
	безконфліктного спілкування з іншими учнями на теми творчості;	спілкується з іншими доброзичливо, чує і розуміє співрозмовника, проявляє повагу до його думки.
	дотримання культури зовнішнього вигляду та поведінки під час публічного виступу.	демонструє охайність та доречну поведінку під час презентації результатів своєї творчої роботи або роботи в групі.
	Розуміє:	

	важливість конструктивного спілкування з іншими учнями та викладачами для власного творчого розвитку;	толерантно ставиться до повідомлень та пропозицій інших учасників освітнього процесу під час створення колективних творчих проєктів, уникає конфліктних ситуацій під час творчої взаємодії.
	необхідність публічного представлення власного художнього доробку;	охоче представляє свій або колективний творчий доробок, в якому брав особисту участь, перед іншими учасниками освітнього процесу на заходах ліцею, класу.
	Ставлення:.	
	сприймає особливості спілкування інших учнів;	позитивно ставиться до конструктивних форм і способів висловлення думки іншими
	розглядає творчі конфлікти як можливість для самовдосконалення	осмислювати почуте, виокремлювати корисне для вдосконалення своїх творчих результатів, спокійно і аргументовано відстоювати свою точку зору, досягати компромісів в остаточному результаті
Колективної взаємодії	Знає:	
	форми творчої взаємодії з іншими учасниками освітнього процесу;	бере участь у колективних виставках та/або створенні спільного художнього твору
	переваги співтворчості для втілення цікавих ідей у творчих проєктах.	позитивно реагує на можливість участі в колективних творчих проєктах
	Вміє:	
	створювати мистецькі твори в команді	успішно взаємодіє в команді для створення спільного мистецького проєкту підтримує учасників команди щодо врахування їхніх пропозицій

	ефективно виконувати свою роль в колективному творчому проєкті	висловлює свої ідеї та своєчасно вносить пропозиції для досягнення спільного результату
	Має навички:	
	ефективно працювати в творчій команді	спільно з іншими учнями виконує творчі завдання, проявляє творчу ініціативу, працює на досягнення спільного творчого результату
	Ставлення:	
	усвідомлює цінність колективної взаємодії для досягнення оригінальних творчих результатів	охоче працює в команді, з повагою ставиться до внеску кожного учасника
	дотримується принципів, які об'єднують команду, толерантності та відкритості до нових ідей	дотримується моральних принципів, визнає авторство, відкритий до нових ідей, поважає думку інших щодо творчих рішень
	Розуміє:	
	свою роль у загальному творчому процесі	діє відповідально під час виконання своєї ролі в спільному виконанні творчого завдання
	право кожного учасника вносити свою ідею та демонструвати свої вміння в колективній творчій взаємодії	визнає можливість кожного учасника спільноті у творчому процесі та його результаті
	важливість взаємодії та взаєморозуміння для досягнення якісного творчого результату	поєднує вміння комунікації та співпраці, сприяє об'єднанню творчих ідей, зусиль і емоцій для досягнення творчого результату

Другий етап: 5-9 роки навчання (базова середня освіта)

Компетентності	Загальні результати навчання	Конкретизовані обов'язкові результати навчання
Художньо-виконавська	Знає:	
	класичні принципи композиційної побудови художнього твору в образотворчому мистецтві	демонструє знання класичних законів, правил та засобів композиції в творах образотворчого мистецтва визначає принципи класичної композиції в образотворчому мистецтві на конкретних прикладах
	прийоми формоутворення, конструювання, моделювання в образотворчому, сучасному мистецтві, архітектурі (за фаховим навчальним предметом)	визначає прийоми формоутворення, конструювання, моделювання на площині, у просторі, в об'ємі (відповідно до фахового навчального предмета) досягає розкриття творчої ідеї, завершеності композиції та виразності художнього твору через логічну організацію елементів площини та/або форми.
	властивості кольору та принципи його використання для втілення творчого задуму	використовує кольори, їх групи та властивості (тон, яскравість, насиченість) для досягнення цілей художнього задуму демонструє знання ілюзорних якостей кольорів, символіки, психофізичного впливу кольорів, кольорових сполучень для розкриття художнього задуму

		володіє техніками змішування
	принципи роботи в основних художніх техніках (за фаховим навчальним предметом)	відповідно до фахового навчального предмета обирає доречні художні техніки, з урахуванням їхніх особливостей та можливостей застосування для вирішення творчого завдання.
	базові цифрові інструменти та комп'ютерні програми у сфері образотворчого мистецтва	використовує художні можливості базових цифрових інструментів та програм для створення та представлення власних художніх творів.
	Вміє:	
	застосовувати прийоми імпровізації, інтерпретації та стилізації творів мистецтва	інтерпретує, дає естетичну оцінку та стилізує сюжети, образи відомих творів образотворчого мистецтва, архітектури, інших об'єктів навколишнього середовища образотворчими засобами за власним вибором.
	самостійно втілювати свої художні задуми (образи) на площині / у просторі / в формі за власною ідеєю або на запропоновану тему	самостійно створює об'ємно-просторові, сценічні, інші композиції на запропоновану викладачем тему або на основі власних ідей використовує весь опанований спектр образотворчих засобів, у тому числі цифрові, медіа-та інтернет-ресурси для вирішення творчого

		завдання або втілення художнього задуму аналізує власні твори
	працювати на пленері	застосовує теоретичні знання (вплив природного освітлення, зміну тонових, кольорових відношень тощо) при виконанні творчих робіт. правильно обирає необхідні інструменти, матеріали, спорядження для роботи на свіжому повітрі
	робити ескізи, начерки, замальовки як перший етап втілення художнього задуму	володіє техніками створення ескізів, начерків, замальовок як фіксації ідеї та необхідної умови реалізації художнього задуму
	Має навички:	
	застосування художніх технік, матеріалів та інструментів відповідно до виду образотворчого мистецтва	обирає художні техніки, в тому числі спираючись на поради (рекомендації) викладача, правильно та ефективно застосовує інструменти, матеріали для виконання творчих завдань
	результативного пошуку оригінальних рішень для втілення творчого задуму та підбору матеріалів та інструментів для виконання поставлених творчих завдань	обирає нестандартні підходи для виконання поставлених творчих завдань та у виборі художніх матеріалів, інструментів.
	створення композиційно завершених площинних або об'ємно-просторових композицій	досягає композиційної завершеності художнього образу на площині або в об'ємі.
	спостереження та фіксації явищ, предметів, об'єктів, дій з навколишнього світу	спостерігає та аналізує зовнішнє середовище (явища, предмети,

		об'єкти, дії) на предмет пошуку візуального матеріалу для формування творчого (художнього) задуму обмірковує та фіксує побачене в начерках.
	застосування образотворчих засобів для передачі своїх емоцій та/або настрою	зображає (передає) опанованими образотворчими засобами свої емоції, настрій; регулює свої емоції, настрій засобами образотворчого мистецтва в процесі творення;
	експериментування в різних художніх стилях	застосовує новітні техніки, експериментує з матеріалами, інструментами, застосовує нестандартні рішення щодо формоутворення та колористики для формування власного художнього стилю створює художні роботи за допомогою медіа (фото, відео, аудіо тощо);
	визначення власних художніх інтересів і потреб у творчому самовираженні	розвиває критичне мислення щодо власної художньо-творчої діяльності, оцінює та вдосконалює власні творчі доробки з урахуванням порад викладача/майстра
	Розуміє:	
	принципи та правила застосування спеціального обладнання, інструментів, технологій та матеріалів	правильно застосовує спеціальне обладнання та інструменти відповідно до специфіки певного виду образотворчого мистецтва

		з дотриманням техніки безпеки володіє технологіями виготовлення (створення) художнього продукту відповідно до специфіки певного виду образотворчого мистецтва
	можливі форми самореалізації та шляхи самовдосконалення в обраному виді образотворчого мистецтва-	знаходить можливості для індивідуального розвитку як художника, майстра в ліцейному та позаліцейному середовищі проявляє ініціативу в постійному вдосконаленні свого виконавського рівня та розвитку художнього світогляду перспективи в майбутній мистецькій професії.
	Ставлення:	
	усвідомлює цінність української художньої спадщини для культури нації і розвитку держави, а також необхідність популяризації спадщини	використовує у своїх художніх роботах тематику, мотиви, елементи спадщини українського образотворчого мистецтва та архітектури вивчає, досліджує художню спадщину, популяризує її в своїх виступах та творчих роботах
	відповідально ставиться до авторства в мистецтві	поважає авторське право дотримується етичних норм під час використання творчих здобутків інших у власній творчості

	сприймає сучасне (актуальне) мистецтво	цікавиться сучасним мистецтвом, відкритий до його сприйняття усвідомлює себе представником сучасного професійного художнього середовища
Мистецтвознавча	Знає:	
	напрями та визначальні види, стилі і жанри образотворчого (академічного, декоративного), сучасного мистецтва та архітектури	демонструє знання ключових напрямів розвитку образотворчого мистецтва в історичних епохах, визначає стильові та жанрові особливості основних видів образотворчого мистецтва та архітектури, сучасного мистецтва в межах програми навчання.
	мистецькі доробки визнаних представників світового та українського мистецтва а також умови їх професійного становлення.	описує творчий шлях та художній спадок видатних художників, скульпторів, архітекторів, майстрів народного мистецтва України і світу
	фахову термінологію у сфері образотворчого, сучасного мистецтва та архітектури	володіє фаховою термінологію, грамотно послуговується спеціальними термінами, в тому числі іншомовними.
	Вміє:	
	аналізувати елементи візуальної мови	визначає вплив конкретних образотворчих засобів та інших елементів візуальної мови (зображень, символів, кольорів, форм,

		середовища, кольорів, світлотіней тощо) на відображення змісту, ідей, інформації, емоцій або концепцій в художньому творі
	здійснювати пошук, опрацювання інформації для використання в своїй творчості	самостійно знаходить, добирає, збирає інформацію з мистецтва для читання та пізнання за допомогою різних довідкових джерел, у тому числі цифрових, визначає її достовірність за допомогою викладача. знайомиться з іншомовними джерелами інформації та іншомовною фаховою мистецькою термінологією.
	висловлювати власне розуміння творчих задумів творів образотворчого та сучасного мистецтва;	усно і письмово висловлює свої судження, міркування щодо ідей та/або художніх задумів в мистецьких творах, вивчення яких передбачене навчальною програмою з фахового предмета. орієнтується в розмаїтті видів, стилів, жанрів образотворчого і сучасного мистецтва, в їх перетині
	Має навички:	
	співвіднесення творів образотворчого мистецтва і архітектури з відповідними історичними та мистецькими періодами	правильно визначає приналежність творів образотворчого, сучасного мистецтва, архітектури до відповідних історичних та

		мистецьких епох, художніх стилів, напрямів, течій
	визначення авторів художніх творів, їх стильової і жанрової приналежності творів.	правильно називає авторів творів образотворчого мистецтва, основні напрями, стилі та жанри, в яких вони працювали.
	Розуміє:	
	вплив жанрових і стильових особливостей на художньо-образний зміст мистецьких творів	описує жанрові і стильові особливості твору образотворчого мистецтва, які розкривають його художньо-образний зміст висловлює власну думку щодо художньо-образного змісту відомих творів образотворчого мистецтва
	функції та потенціал образотворчої мови в образотворчому, сучасному мистецтві та архітектурі	розглядає образотворчу мову, як систему засобів для передачі творчих ідей, концепцій, образів, емоцій, настрою в художніх творах. на конкретних прикладах описує елементи та функції образотворчої мови та їх вплив на втілення художнього образу
	Ставлення:	
	визнає існування різних проявів художнього самовираження	поважає і толерантно ставиться до результатів творчої діяльності інших учнів відкритий до сприйняття різних проявів художнього мислення

	цінує національну художню спадщину	відчуває гордість за мистецьку спадщину України розглядає вивчення та практику народного мистецтва як необхідний фактор формування національної ідентичності
Мистецько-інтегративна	Знає:	
	способи синтезу та взаємних впливів видів образотворчого, сучасного мистецтва, архітектури, інших видів мистецтв	наводить конкретні давні та сучасні приклади синтезу мистецтв (обряди, театральні, циркові постановки, кіно, анімація, музика, література, архітектура, академічне, декоративне образотворче мистецтво, медіа, інсталяції, перформанс тощо) наводить приклади та характеризує способи вираження (відображення) різних видів мистецтв одне в одному пояснює взаємозв'язок різних видів мистецтв в межах цілісного художнього твору чи ансамблю, органічну єдність, гармонійність.
	форми участі візуального мистецтва в синтетичному мистецькому творі	має уявлення про можливе застосування творів (виробів) образотворчого та сучасного мистецтва у створенні творів синтетичного мистецтва (декорації, оформлення сцени, позасценічного

		простору, бутафорія, костюми, ляльки тощо)
	Вміє:	
	розпізнавати взаємовпливи в идів образотворчого, сучасного, інших видів мистецтв та архітектури	визначає на самостійно підібраних прикладах естетичні ідеї, візуальні мотиви, персоналії в образотворчому мистецтві, які стали джерелом для створення сюжетів/образів/концепції у творах з інших видів мистецтв. наводить приклади втілення образів, форм, дієвців з інших видів мистецтв у художніх (академічних та народних) творах, зображує їх в своїх творчих роботах.
	визначати ролі видів образотворчого та сучасного мистецтв у функціонуванні синкретичних / синтетичних мистецьких форм та в творах з інших видів мистецтва	називає характерні особливості різних видів образотворчого та сучасного мистецтв, описує їх роль в створенні синкретичних / синтетичних творів мистецтва описує на прикладах аспекти впливу образотворчого та сучасного мистецтв на естетичне сприйняття творів синкретичного / синтетичного мистецтва
	практично втілює образи, сюжети, форми з інших творів мистецтва в своїй художній практиці	створює власні художні роботи на основі образів, сюжетів, форм творів інших видів мистецтва та архітектури

	створює різноманітні художні проекти із використанням цифрових ресурсів	добирає та використовує цифрові технології в межах вивчених комп'ютерних програм для створення своїх художніх проєктів.
	Має навички:	
	розроблення ескізів, макетів, конструкцій для проєктів синтетичних мистецьких форм	визначає свій внесок у мистецький проєкт з поєднанням різних видів мистецтва (за завданням викладача/майстра). визначає та аналізує можливі візуальні складові у творах синтетичного мистецтва; створює та втілює ескізи, макети, конструкції для синтетичного художнього твору
	Розуміє:	
	розмаїття форм взаємодії між видами мистецтв, їхнього впливу і можливостей синтезу в сучасних творчих практиках.	оцінює емоційний і раціональний взаємовплив видів мистецтв, пояснює на прикладах мистецьких проєктів особливості синтезу.
	потенціал інших видів мистецтв у збагаченні спадку образотворчого мистецтва і архітектури	звертається до сюжетів, образів, форм творів інших видів мистецтв/архітектури у своїй художній практиці
	важливість вивчення інших видів мистецтв, архітектури для розвитку свого естетичного сприйняття та образного мислення художника / майстра	розвиває власний емоційний інтелект на основі спілкування з іншими видами мистецтв/архітектури, дає вербальну естетичну оцінку художнім творам, мистецьким подіям,

		об'єктам навколишнього середовища у своїй художній практиці.
	Ставлення:.	
	усвідомлює потребу і значущість діалогу та полілогу серед видів мистецтв як чинник культурного збагачення та свого розвитку як художника.	осмислює мистецьке надбання людства, виявляє активність у процесі його пізнання, демонструє розуміння широких можливостей взаємного культурного збагачення.
Комунікативна та Колективної взаємодії	Знає:	
	етапи та правила підготовки, презентації власних художніх робіт та інших творчих досягнень	дотримується правил та послідовності підготовки до представлення власних художніх робіт або інших творчих досягнень, в тому числі в колективних проєктах; самостійно або за допомогою викладача/майстра, в тому числі в співпраці з іншими учасниками, готує презентацію власного художнього твору або іншого творчого досягнення (у тому числі за допомогою цифрових технологій), проявляє ініціативу і творчий підхід у виборі художніх рішень для презентації свого твору або іншого, в тому числі колективного, творчого досягнення чітко формулює ідею твору, художній задум під

		час публічної демонстрації свого твору, аргументовано захищає свій проєкт
	Вміє:	
	вербально комунікувати на теми мистецтва, синтезу мистецтв	бере участь у тематичних обговореннях, аргументовано висловлює власну думку, оцінку, ставлення до теми обговорення веде ефективний діалог, дискутує, обґрунтовано представляє власну позицію чітко формулює власну позицію, дослухається до позиції (думок) інших
	проявляє гнучкість мислення, може бачити ситуацію з погляду іншого	здатний змінити підхід на основі обґрунтованих аргументів співрозмовника, відкритий до нових ідей, генерує ідеї з командою, керує власними емоціями, підтримує позитивний настрій в команді
	Має навички:	
	результативної взаємодії, спілкування для досягнення спільної мети в колективних художніх проєктах	працює в команді, дослухається до ідей інших; спрямовує свої зусилля на досягнення спільного творчого результату в колективних художніх проєктах діє активно та ініціативно в художній колаборації
	творчої комунікації засобами мистецтва	комунікує з оточенням через свої художні твори та проєкти

		демонструє впевненість в собі та в своєму творчому результаті
	Розуміє:	
	наслідки впливу результатів власної художньої діяльності на інших у навчальному та позанавчальному середовищі	проявляє відповідальність у виборі тематики, образотворчих засобів, матеріалів та форм під час створення та презентації своїх художніх робіт
	право інших оцінювати творчі результати кожного учня/учениці	толерантно реагує на висловлені іншими зауваження, побажання, з розумінням ставиться до обґрунтованих оцінок іншими своїх творчих досягнень дослухається до думки інших щодо результатів своєї творчої роботи, виокремлює слушні зауваження для вдосконалення своїх художніх творів (виробів) та їх елементів
	потенціал образотворчого (академічного, декоративного), сучасного мистецтва та архітектури як засобу комунікації, емоційного впливу, міжкультурного діалогу.	розглядає мистецтво як засіб пізнання, самовираження, розвитку естетичного сприйняття та задоволення культурних потреб. передає свої думки, емоції, ставлення через свої художні твори
	Ставлення:	
	виявляє повагу до внеску кожного учасника в колективному художньому творі	визнає та поважає участь кожного в художньо-мистецькій колаборації; проявляє готовність до співтворення з іншими учнями

	поважає результати творчої діяльності інших, визнає право на свободу й розмаїття художнього самовираження	толерантно ставиться до результатів творчої діяльності інших, не допускає безпідставних емоційних оцінок їх художніх творів конструктивно дискутує з іншими учнями щодо його/її твору або творів інших учнів уникає критики щодо форм, способів, засобів та інших проявів художнього самовираження інших художників/майстрів
--	---	--

9. Загальний обсяг навчального навантаження учнів мистецьких ліцеїв визначається типовою освітньою програмою, розробленою на основі цього Стандарту та Державних стандартів початкової та базової середньої освіти.

10. Перелік навчальних предметів, з яких здобувачі початкової спеціалізованої художньої освіти повинні пройти атестацію на визначення відповідності результатів навчання учнів вимогам цього Стандарту:

за результатами першого етапу навчання (4 клас):

фахові навчальні предмети;

практичні:

Композиція

Декоративне мистецтво (за видами)

за результатами другого етапу навчання (9 клас):

фахові навчальні предмети:

практичні:

Композиція (за видами);

Рисунок (академічний);

Живопис / Скульптура (академічна) / Декоративне мистецтво (за видами)
(відповідно до профілю художнього ліцею)

Креслення (для архітектурного профілю художнього ліцею)

теоретичний:

Образотворче мистецтво та архітектура